

Landskap: Halland Upptecknat av: Mai Fossenius
Härad: Himle Adress: Herrestadsgat. 12b, Malmö
Socken: Varbergs st. Berättat av: Hjalmar Lindblom
Uppteckningsår: 1946 Född år 1870 i Långaryd

Hjalmar Lindblom s. 1.

I gälbjutarelära i Jönköping och de första
åren i Varberg s. 2.

Krogar och restauranter. s. 6.

Ljumme-Julle, - fiskare, stark man. s. 8.

Kalle Vakt, - tornvakt. s. 10.

Gatubelysning. s. 11.

Mjölkspriset för 55 år sedan. s. 12.

Försäljning av gödsel. s. 12.

Husdjur i staden. s. 13.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 10246: /.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hjalmar Lindblom

är född i Långaryds församling, Jönkö-
ping län, år 1870. Fadern var korporal
vid Jönköpings regemente.

1885 kom han i ^{gäll-}gästgjutarlära i Jönkö-
ping och där planade han fyra år. Till
Varberg kom han år 1890. Först arbetade
han åt andra i 13 år, men satte 1903
upp egen verkstad.

I gälbogzjularlära i Jönköping och de första åren i Varberg.

De var andra tiden när jag började i yrket än nu, och jag säger! På den tiden skulle en alltid ha bostad å mat och måstaren. När jag var lärpojke både vi en arbetsdag på 14 timmar, sen blev det 13, sen 12, sen 10 och nu är det ju 8 timmar. När jag började fick vi lärpojken 2.5 kr. om året plus mat och boji det första året. Andra året höjdes lönen till 50 kr. och tredje till 3 kr. för vecka. Maten i rummet gick an å måsten var bra å hyggelig. Vi var tre eller fyra pojkar som delade rum å vår matordning var så här: hel. 6 på ståt kaffe, 1/2 9 på de frukost, de var vanligen stekt, potatis å flask å å smör å bröd. 1/2 1 fick vi middag.

bl. 4 kaffe å en vetebulle eller ett par
skorpon. Vi arbetade till bl. 8 å 8,15 fick
vi kvällenmat, gröt eller nåt sånt. Å
de va minsann inte te å sitta på lång
stund vid bordet, inte, utan en fick
minsann skryta på å bli färdig på en
liten stund. Ja, mästare var bra, som
sagt var å de andra lärpojkarne också,
men gästerna som också bodde hos
honon, de va jättsliga. Vi fick stiga upp
och gå i deras rum så där var varmt
och å skönt när de skulle upp.

Var en varit lärpojke 3½-
år blev man gäst å sen fick man
vifta omkring som gäst tills man ha-
de på man kunde sätta upp själva.
Lag, de va ingen som gjorde några gäst-
blev mästare, de va inte vanligt.

Var jag gått mina år som lärpojke, kom
jag till Varberg 1890 och arbetade för
andra till 1903 då jag satte upp
sagen verkstad här på samma plats
där den fortfarande är. Till en guld-
gjutarverkstad hör: svarv, barmaskin,
filare, skruvstycke, smältstycke å så
mest naturligtvis. De är samma ma-
skiner som användas än i ykist, men
skillnaden är att när jag började drevs
de med handkraft men nu med elek-
tricitet. Vi har nu sex maskiner som är
drivna med elektrisk kraft. De första
2,5 åren gjorde jag bara donhandlag.
Det är åtskilliga tusental handlag bi-
de i helms och stålringar som kom-
mer från denna verkstad! Det fanns
helt tillräckligt i de sålades parvis

hitt ett pris som varierade mellan två å
sex å sju kronor paret. Nej, det är ingen
ar som som arbetat hos mig som utbildat
sig till gällgjutare eller min som som
~~som~~ nu har övergitt verksamheten. De jag
har haft har varit här nära å å och har
de gått över till fabriken, cykelverk-
staden å sånt. Nu gör vi inte så många
dönbandlag utan har specialiserat
oss på ljusskåpar, pappersskrivare vi
gillade sådana där trycknadsapparater. Vi
levererar till de flesta hemstöjsaffärer,
både här nere i södra Sverige å uppåt.
Men de är fastligt på de ligger för sig
i de där affärerna. För de ljusskåpar
som vi tar 4 kr. för, tar de utan å
blir på både 12 å 14 kronor.

Kroger och restauranter.

När jag kom hit fanns det kroger i vart
hörn. Där fanns Furbror Larssons krog
som ägdes av en gammal men mycket
macksiktig kanning ^{och det var den som} kallades för
"furbror Larsson". Vart för? Ja, de vete
hvar. Det namnet hade hon när jag
kom till staden. Och så fanns det Holm-
ströms krog och Sältebergs krog och
många många andra. Sältebergs krog
var den värsta av alla. Där var enkväten
alltid riktigt lyckad om det inte varit
slagsmål. Och poliser var då både
gula och blåa så de gjorde inte
mycket nytta.

Billigt var det på krogarna för. Man
fick en liten pryg för åtta öre och en
stör för tio. Och det var smygpriser.

ACC. N:R M. 10246:7

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

som serverade. Till blocken till var
brogarna öppna på botten. År man
med gjorts man inte där, man gick
barn nu och tog någon puppar och ett
par öl.

Den finaste restauranten var Perssons
kylgårdar. Där var mycket storslaget.
Först jag kommit till Varberg kom jag
med i minnen där, jag bläste b-hor-
nast där i år. Där var ett festande
shall jag säga, särskilt den första maj.
Då var där öppet hela natten och där åt
a. erpallt en diorkate. Vården satte in
en gul träkorga mitt på smörgåsbordet
och där fick de va di vilt. En fem, sex
puppar för man var inget ovanligt.
Lag, dansade gjorts de inte, barn åt
och drack. Den första maj var alla

ACC. NR M. 10246 '8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

slags människor där, både de sämre & de
bättre.

Ljumm-julle.

Iskaren Julius, och han hette mer vel
nog inte. Han kallades aldrig för an-
ket, än Ljumm-julle var Hallands
starka man. Han levde ett redit
levnads, för på slops var han kom åt.
En gång var han blest full på Träls-
ningsarmen och stälde till ett sånt liv
att poliserne kom dit. Vid torget
damm de honom. Han hörde fast i en
lyktsstolpe & poliserne drog i honom
åt sitt hile. Till slut fäll Stolsen &
alla poliserne med. Ut sig gilet

ACC. N:R M. 10246:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ut!

På gamla dar blev Ljunne-julle religi-
ös och har dog för barn nagon år se-
dan.

Kalle Väst

Det var vår siste bonvakt och han lämnade sin pyssla för en fyrtio år sin. Varje timme ropade han ett fin bonst:
"Gud be om vår stolt för sld och brud och bursked, blocken är blott slagen"
Det var egentligen för sldvårde han vaktsade och han satt, stekens gubbe, i bonst från det solen gick ned till dess den blev gult upp. Varje morgon ringde han i kyrkklockornas blocken fem fratt väcka folket. Men det var en del som blev arga över att bli väckta så tidigt och det är ju rätt naturligt.

ACC. NR M. 10246: //

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Getulabelysning.

Det var fetterulampor som satt på gjutur
skelpar. De var placerade långt från
varandra, på bogen f. o. f. om belysning
shycken, du i varje lön, ja, på f. om det
du i mitten med. Men de var inte bra
de för fetterulamporna. De lyfte knappt
sig själva och på ströket de ofta.

Ljölkepriset för 55 år sedan.

Vi hade aldrig några husdjurs djälar.
Bar jag kom hit köpte vi Ljölke av vår
granne. Den kostade då 10 öre literen.

Försäljning av gödsel.

Vi måste som alla då hade någon kant-
be som hämtade gödseln.

Först, för en 40-50 år sedan, fick den som
hämtade gödseln betala till kronan 10 öre.
Sen sjönk priset till fem kronor och till
slut fick de betala för allt för den hämtade.
Den sist liden kostade till, som den
ingen som dus med betalning ville
hämta gödseln.

Husdjur i staden.

Tästan alla husägare höll en hästar och
som som de själva passade. Man hade
s. k. fontjorlar utslutna ställen och dit förde
man boskapen varje morgon. På nätterna
lämnade man djuren i ställen på går-
darna. Dessa fontjorlar kallades också
"lyckor". Men det är nu minst 25 år sedan
det var så. Några år då de bara höll
djuren hemma på vinterarna. På somrarna
hade de dem utskänkade hos bönder
på landet. Men det var nog inte i längden
och upphörde efter några år som sagt.